

<http://www.israelsmisjonen.no/ressurser/materiell/prekenverksted>

4. søndag i treenighetstiden – 21.juni 2015

Prekentekest: Matt 16:24-27

Lesetekst I: Jos 24:19-24

Lesetekst II: Ef 2:1-10

Det sanne livet vinnes gjennom død

Å følge etter Jesus

Jesus og disiplene har vært på vandring helt nord i Jødeland, til områdene ved Cæsarea Filippi. Jesus har spurt disiplene hvem de sier han er, og Peter har svart: "Du er Messias, den levende Guds Sønn". Nå er de på vei til Jerusalem. Jesus har gjort det klart for disiplene at han skal lide og dø for folkets synd, og at han skal stå opp fra de døde den tredje dagen. Disiplene, med Peter i spissen, har prøvd å få Jesus på bedre tanker, slik at han kan unngå lidelsen og en fornedrende død, men Jesus er ikke på den frekvensen. Han irettesetter Peter kraftig og minner disiplene om at de ikke er satt til å hindre ham i hans gjerning, men tvert imot følge ham. Det var dette han kalte dem til da de ble hans disipler: "Kom, følg meg, så vil jeg gjøre dere til menneskefiskere!" (Matt 4:19).

I samtalen som er gjengitt i dagens tekst tar han opp denne tråden og klargjør hva det betyr å følge/komme etter Jesus. Det er en etterfølgelse som vil innebære smerte og lidelse, men som til slutt gir stor lønn og evig liv. Å følge etter Jesus er å dele skjebnefellesskap med ham: "Husk hva jeg sa til dere: En tjener er ikke større enn sin herre. Har de forfulgt meg, vil de også forfølge dere." (Joh 15:20). Disiplene skal ikke følge ham i hans gjerning som verdens frelser, men de må regne med å møte motstand i denne verden på grunn av forholdet til Jesus.

Etterfølgelse innebærer å ta sitt kors opp

Hva vil det si å ta korset opp? Vi vet at Jesu død skjedde på et kors, ved at han ble hengt opp på korset. Men her er det tale om nærmest det motsatte: å ta korset opp eller å bære det. Bakgrunnen for en slik talemåte var trolig skikken med at den dødsdømte på vei til retterstedet selv måtte bære tverrbjelken som skulle festes på pålen når korset ble reist. Slik skjedde det også med Jesus da han ble ført ut til Golgata for å korsfestes: "Han bar selv korset sitt og gikk ut til det stedet som heter Hodeskallen, på hebraisk Golgata." (Joh 19:17). Det synes som om børa ble for tung for Jesus, for han fikk hjelp med tverrbjelken: "På veien ut møtte de en mann fra Kyréne ved navn Simon; ham tvang de til å bære korset hans." (Matt 27:32).

Å bære sitt kors er altså ei uutholdelig tung bær, både fysisk og mentalt, for en person som snart skal henrettes ved hjelp av det samme korset. Vi må regne med at Jesus bruker uttrykket i overført betydning når han formaner disiplene til å ta korset opp og følge ham. Det betyr å ta del i fellesskapet med Jesus på en slik måte at de deler noe av hans smerte.

Å ta korset opp er å fornekte seg selv

Jesus sier at det er en nøye sammenheng mellom å fornekte seg selv og det å leve i lidelsesfellesskapet med ham. For oss mennesker ligger det nært å bekrefte oss selv, og det skal vi sannelig gjøre i mange tilfeller. Vi er Guds skapninger og verdifulle i hans øyne. Han bekrefter oss som sine skatter og sin øyensten. Vi har også et umettelig behov for å bli sett og bekreftet av andre

mennesker. Det gjør godt for alle mennesker å bli sett og elsket. Men skal vi være Jesu disipler må vi samtidig gi avkall på oss selv i den forstand at vi bekjenner vår synd og vår manglende evne til å bidra med noe til vår frelse.

Disippelforholdet til Jesus innebærer et helt nytt liv, der det gamle selvlivet, der alt kretser om meg og mitt, må korsfestes og dødes. Ingen kan tjene to herrer. Det går ikke an å tjene både Jesus og vår egen "gamle Adam". Jesus har lært disiplene om dette tidligere: "Om noen kommer til meg og ikke setter dette høyere enn far og mor, kone og barn, brødre og søstre, ja, høyere enn sitt eget liv, kan han ikke være min discippel. Den som ikke bærer sitt kors og følger etter meg, kan ikke være min discippel." (Luk 14:26-27).

Å miste sitt liv for Jesu skyld er å finne det

Når Jesus i v. 25 sier "For den som vil berge sitt liv, skal miste det. Men den som mister sitt liv for min skyld, skal finne det", høres det nesten ut som en oppfordring til og glorifisering av martyriet. I vår tid kan det dra tanken i retning av såkalte "selvmordsbombere". Men det er svært usannsynlig at Jesus her primært taler om fysisk død. Igjen er nok temaet å gi avkall på å kunne frelse seg selv for å klynge seg til Jesus alene. Det er bare han som kan gi oss livet. Det gjelder både når vi taler om et rikt og meningsfylt liv her i verden, og når vi tenker på det evige liv. Den som mister, eller gir avkall på, sitt liv for Jesu skyld, skal finne det. Det er ofte slik her i verden at de beste tingene kommer til oss når vi minst søker eller venter dem. Tenk på sommerfuglen! Hvis du løper etter den og prøver å fange den med hendene, slipper den unna gang på gang. Men hvis du setter deg stille ned for å beundre plantene i rosebedet, sitter den plutselig på nesa di. Du kan ikke med all din kraft, spenst og hurtighet vinne det evige livet, men setter du deg stille ned og vender blikket mot Jesus, får du det som gave. Prøver du å ordne frelsen selv, mister du den.

Gjennom død til liv

For Jesus selv gikk veien til livet og oppstandelsen gjennom døden på korset. Dette er en dyp åndelig sannhet som gjelder også i våre liv, nemlig at veien til frelse går gjennom å overlate vårt gamle selvliv til døden. Slik Jesus stod opp fra de døde og vant livet, skal vi i ham få del i det evige liv når vårt gamle menneske er dødt.

Målet er det evige liv

Jesus gjør det klart at det er en stor seierspris, en lønn, å vinne for hans disipler. Dette vil bli åpenbart når Jesus selv, som her er kalt Menneskesønnen, skal komme igjen "for å dømme levende og døde", som det heter i den apostoliske trosbekjennelse. Denne lønnen er så stor og herlig at ingenting kan måle seg med den. Et menneske bør ikke sky noen fare eller noe offer for å få del i lønnen. I den forbindelse sier Jesus: "Hva vil det gagne et menneske om det vinner hele verden, men taper sin sjel?" (v. 26). Vi er mange i dag som gjerne ønsker å vinne hele verden, enten det nå er verdens gods og gull, dens berømmelse eller dens respekt. Noen kaster alle hemninger for en time i rampelyset. Men hva gagner det, spør Jesus. Hva gagner det når mennesket selv gjennom dette går til grunne, - når lønnen for evig og alltid går tapt? Da er tapet større enn vinningen, da blir sluttsummen negativ. Det er ingenting som kan være større og viktigere enn å vinne det evige liv. Her er Moses et godt forbilde for oss: "I tro nektet Moses, da han ble stor, å kalles sønn av faraos datter. Han ville heller lide vondt sammen med Guds folk enn å nyte synden en kort tid. Han holdt Kristi vanære for en større rikdom enn skattene i Egypt, for han så fram til lønnen." (Hebr 11:24-26).

Bård Hauge

Cand.theol. NLM Japan, rektor Danielsen vgs. Bergen

baardh@inline.no